

Artikler fra

Thisted Amts Tidende 15. juni 1940

[Den nye Centralskole i Hvidbjerg](#)

[Skoler, der nedlægges](#)

Thisted Amts Tidende 18. juni 1940

[Hvidbjerg Centralskoles Indvielse](#)

Thisted Amts Tidende 20. juni 1940

[Undervisning i Hvidbjerg ny Centralskole](#)

Thisted Amts Tidende 15. juni 1940

Den nye Centralskole i Hvidbjerg

En af Amtets bedst indrettede og mest moderne Skolebygninger foran Indvielsen.

Den nye Centralskole i Hvidbjerg, der skal modtage Børnene fra Smerup, Nr. Hvidbjerg og Hvidbjerg Stationsby Skole, er som meddelt nu færdig til Indvielse.

Skolen er en trefløjet Bygning med to Sidefløje mod Nord. Derved er der blevet en smuk aaben Plads foran Hovedfløjen. Pladsen er besaaet med Græs, og midt i Plænen rejser sig en høj Flagstang. Rundt omkring hele Bygningskomplekset er der Fliser med en bred, gruset Gang udenfor. Langs Vestfløjen fører en Vej om til Legepladsen, der ligger Syd for Skolen. Selve Legepladsen er en stor, aaben Plads, hvoraf en væsentlig Del er besaaet med Græs, medens resten af Pladsen er grusbelagt.

Langs Sydsiden findes 2 Læskure, der er forbundet med Cykleskur, hvor der findes Stativer til 75 Cykler. Læskurene og Cykleskuret skiller mellem Centralskolens og Realskolens Legepladser.

Paa den smukke og plane Plads hæver sig saa den anselige Skolebygning, der virker meget tiltalende med rene og rolige Linier. Dens Bygmester, Arkitekt Foged, har løst sin Opgave paa en glimrende Maade og har her bygget

en af Amtets bedst indrettede Skoler, der ikke alene er en Pryd for Øjet, men ogsaa ved sin praktiske og hensigtsmæssige Indretning giver et Helhedsindtryk, som tjener Arkitekten til Ære.

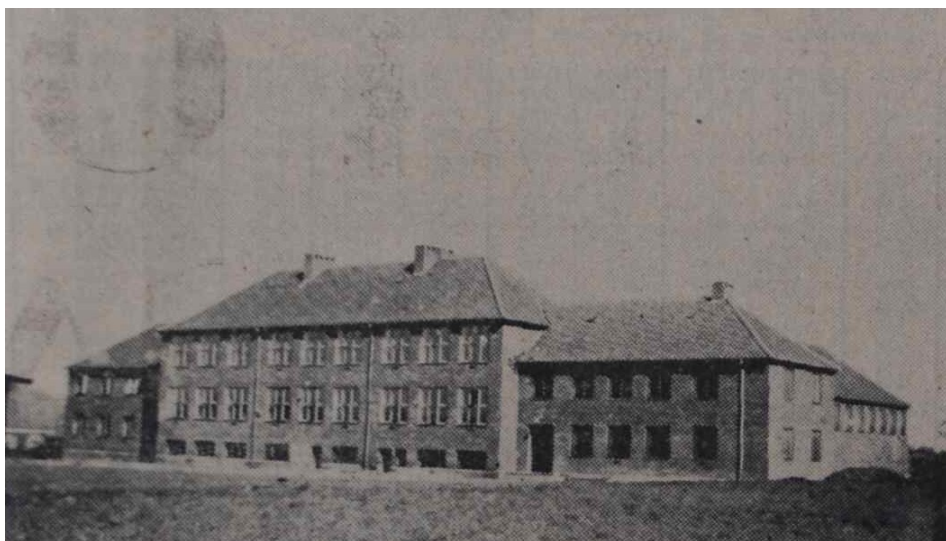
I Sidefløjen mod Øst findes Gymnastiksalen med tilhørende Rum. Ogsaa her blev der straks fra Autoriteternes Side lagt mærke til den praktiske Maade, Arkitekt Foged løste Opgaven paa. Saaledes udbad Gymnastikinspektøren sig et sæt Tegninger, da han fandt Indretningen praktisk og ideel.

Hovedfløjen og Vestfløjen er ført op i to Etager. Vestfløjen rummer Sløjdlokale, og Skolekøkken med tilhørende Rum. Endvidere findes i denne Sidefløj en Spisestue til de Børn, der ikke skal opholde sig paa Skolen om Middagen.

Paa Nordsiden af skolen findes to Indgangsdøre, en ved hver Sidefløj. Den østligste er for de Unge, som benytter Gymnastiksalen uden for Skoletiden, medens Indgangsdøren mod vest er for dem, der kun gaar til Husgerning eller Sløjd, samt for Teknisk Skoles Elever. Kommer man ind gennem denne Dør, er man i en slags Forhal med Døre ind til Sløjdlokalet og Garderobe, idet der her i Vestenden findes en særskilt Garderobe i hver Etage, henholdsvis for Sløjd- og Køkkenelever.

Børnenes Spisestue, hvortil der er Adgang fra Sløjdlokalet, er et lyst og venligt Rum med et par lange Borde og faste Vægbænke.

Teknisk Skole har til Huse i Kælderen, hvor der findes en Forstue, to lyse Klasseværelser og et Materialerum. Etagernes forskellige Højde giver en ypperlig Trappeføring lige fra Kældren og op i øverste Etage, saa der bliver flere Afsat-

Den nye Skolebygningens Facade mod Vejen

ser. Alle Trapperne samt Forgangene foran Klasseværelserne er belagt med en særlig Gulvbelægning, Durac, der fremtræder i en smuk, gulmarmoreret Farve, som er meget praktisk og let at renholde.

Gaar man fra Forhallen op paa

første Afsats,

har man den lange Forgang, der i denne del af Bygningen altsaa er i underste Etage. Herfra fører Døre ind til tre Klasseværelser. Begge Etager er her helt ens baade med hensyn til Forgangen og Klasseværelserne, der altsaa ligger oven over hinanden. I hver Forgang findes to Vaskerender til Brug for Børnene til Haandvask. Endvidere findes Udslagningskumme paa hver Gang. Overalt, hvor Børnene opholder sig, baade i Forgangene og Klasseværelserne, er Undervæggene behandlet med Cementpuds, saa det er umuligt at støde Hul i Pudselaget. Der er her brugt en særlig Cementmaling, der staar som Lakering i smukke grønne, gule og røde Farver. Begge de lange Forgange er grønne op til Vindueshøjde, mens der i Klasseværelserne er brugt forskellig Farve, saa der paa hver Gang er et grønt, et gult og et rødt Klasseværelse.

Der er saaledes 6 almindelige Klasseværelser, hvoraf det ene foreløbig benyttes til Haandgerningsundervisning. I samtlige Klasseværelser er der alm. Fyrretræsgulve. Fra den underste Forgang fører næste Trappeafsats op til Skolekøkkenet med tilhørende Vaskerum og Forraadsrum. I Skolekøkkenet er der Linoleumsgulvbelægning. Næste Trappeafsats fører saa op til den øverste Forgang med tilhørende Klasseværelser. Gaar man ad denne Forgang hen til Østerenden, kommer man ned ad første Trappeafsats til Lærernes Afdeling. Her findes et Kontor, Lærerværelse, Materialrum, Tekøkken samt Toilette. Her er rigelig Plads i denne Afdeling, men det er meningen, hvis der en Gang kommer Krav om, at der skal være Tandbehandling for Børnene, da at tage et af Værelserne til Brug hertil. Der fører ogsaa herfra Trappe op

Skoler, der nedlægges

Samtidig med at den ny Centralskole i Hvidbjerg tages i Brug, forsvinder en Del af de nu bestaaende Skoler. Den ældste Skole i Kommunen, Nr. Hvidbjerg, vender tilbage til den Plads, hvor den laa for godt hundrede Aar siden,

til Tageetagen.

Trappeføringen nedad i denne del af Bygningen ender her i en Forhal som i Vestenden. Herfra kommer man ud i Vindfanget, der strækker sig tværs gennem Bygningen, saa der er Indgang udefra til begge Sider. Fra Vindfanget er der ligeledes

Adgang til Gymnastiksalen

og tilhørende Rum. Foran Gymnastiksalen er der en lille forstue, hvorfra der er Adgang til Balkon over Gymnastiksalen samt Omlædningsrum. Selve Gymnastiksalen er 16 x 8 m. Den er monteret af Firmaet Niels Larsen, Valby. Gulvbelægningen er her Bøgeparket. Op mod Salen ligger Redskabsrummet, hvorfra der er Adgang til et Toilettrum samt Tørrerum for Haandklæder. Der er ligeledes Forbindelse til Omlædningsrummet, der støder sammen med Baderummene, nemlig et Afsæbningsrum og selve Brusbadet. Med Hensyn til Skoleinventaret, da har man kunnet montere 5 Klasseværelser med Inventaret fra de nedlagte Skoler, mens der i Haandgerningslokalet er monteret med plane Borde og løse Stole. I de 4 Klasseværelser er der dog indbygget faste Vægskabe. Det er ikke Meningen at indføre Undervisning i Sløjd og Skolekøkken nu i selve Børneskolen. Dog bliver Skolekøkkenet monteret nu, saa det kan benyttes af de unge Piger.

Ude fra Legepladsen er der Adgang til Toiletterne, der findes i Kælderen under Hovedfløjen. Her findes ogsaa Brændsels- og Fyrkælder. Hele Komplekset opvarmes ved et Stokeanlæg, der selv regulerer Fyringen. Et alm. Kedelanlæg staar som Reserve. Ingeniør Houe, Thisted, har projekteret Varmeanlægget.

I en Have, der mod Vest grænser op til Legepladsen, er bygget en Lærerbolig, der ligeledes er praktisk og moderne indrettet.

Arbejdet i det hele taget giver et godt og

solidt Indtryk, og det er den almindelige Mening, at Skolen helt igennem er

Bevis for en dygtig Haandværkerstand,

der har sat en Ære i at være med til at frembringe noget godt og solidt. Følgende har haft Arbejdet overdraget: Drænings- og Kloakarbejde: Poul Madsen, Nr. Hvidbjerg. Udgravnings- og Planeringsarbejde har Kommunen selv besørget ved egne Arbejdere. Murerarbejdet: P. Høje Christensen, Hurup. Tømrerarbejdet og Glarmesterarbejdet: Poul Raaby, Hvidbjerg. Snedkerarbejdet: Johs. Mortensen, Thisted. Blikkenslagerarbejdet: C. H. Michaelsen, Hvidbjerg. Smedearbejdet: P. Jensen og N. Brusgaard, Hvidbjerg. Sanitet og Vand: Børge Nørsgaard, Hurup. Malerarbejdet: P. K. Jensen, Hvidbjerg. Varmeanlæg: B. Søgaard og N. Højland, Hvidbjerg. Elektrisk Installation: Chr. Nielsen, Hvidbjerg. Skolekøkkenets Montering: Poul Raaby. Linoleum til Skolekøkkenet: L. Vangsgaard, Hvidbjerg. Rullegardinier: N. Jensen, Hvidbjerg.

Skolen tages i Brug

paa Onsdag og begynder med et Børnetal paa 173, hvoraf de 126 er fra Hvidbjerg Stationsskole med Forskole, de 40 fra Nr. Hvidbjerg. Fra denne Skole har de Børn, der blev indskrevet nu til April, dog søgt Hvidbjerg Forskole siden. Fra Smerup Skole kommer 7 Børn, medens 2 flytter til Lyngs Skole. Der bliver 5 Lærerkrafter, og Børnene deles i 7 Klasser, hvorved der kun bliver een Aargang i hver Klasse.

For den Del af Kommunen, som hører ind under Centralskolen, staar der nu et nyt og moderne Skolevæsen, hvor der fra Autoriteternes Side er skabt gode og ideelle Forhold for Undervisningen, der jo dog i sit indre Væsen afhænger af Lærerne, og det maa ønskes og haabes, at Arbejdet vil blive til Gavn og Dygtiggørelse for de Børn, der kommer til at søge Skolen.

blev den udvidet, og der ansattes en Andenlærer ved Skolen. Dette Embede har staaet ubesat siden 1934, da Børnetallet dalede saa stærkt, at der kun behøvedes 2 klasser for at rumme Børnene. Paa den Tid, da Skolen flyttede op til Nr. Hvid-

bjerg, var Lærer Vestergaard ansat i Embedet. 1860 blev Lærer Hoelgaard (Fader til fhv. Sparekassedirektør Hoelgaard) ansat. Han døde i Embedet 1893 og efterfulgtes af Lærer P. K. Jensen, der tog sin afsked 1933, hvorefter den nuværende Lærer P. Holm, ansattes. Den første Andenlærer var Klinkby Pedersen, der for nogle Aar siden døde som Lærer i Randers. Senere kom A. Wøldicke, der for mange Aar siden døde som Lærer i Ulfborg. Derefter fulgte J. Grusgaard, som nu fra Stationskolen følger med over til Centralskolen. Han efterfulgtes af M. Jensen, der nu er Lærer i Gettrup. Endvidere virkede K. J. Hansen, som fra Nr. Hvidbjerg Skole tog sin Afsked, hvorefter han rejste til Amerika, hvor han tog Præsteeksamen. Derefter P. K. Hansen, der nu er Lærer i Hannerup i Himmerland. Den sidste Andenlærer var K. Hove, nu i Barslev.

Nr. Hvidbjerg Skole blev samtidig med Sogneforstanderskabets Oprettelse 1841-42 benyttet til Afholdelse af Sogneforstanderskabets Møder. Det fremgaa saaledes af Forhandlingsprotokollen, at Forstanderskabet vedtog at holde Møderne i Skolestuen om Middagen, naar Børnene havde Middagspause. Senere forhandlede med Lærer Vestergaard om at benytte Privatboligen til Møde. Det var nøjsomme Forhold, man dengang levede under. Der er saaledes tilført Protokollen, at hvad hvert Medlem ønskede af Fortæring under Mødet, ”maa han selv medbringe”. Der foreligger ogsaa 1843 en Ansøgning i Sogneforstanderskabet om en Dørlaas til Udendøren i Skolen. Skolepatronen, Knud Sloth, oplyste hertil, at han havde den under Arbejde, og den vilde snart blive færdig.

Lærer Vestergaard, der jo boede nær Præstegaarden, havde for øvrigt en Overenskomst med de øvrige Lærere i Kommunen, Schou i Helligkilde, Bransholm i Barslev og Pedersen i Lyngs, om at han mod et vist Vederlag skulde overtage ”alle gejstlige Cirkulærers Befordring”, der jo dengang paahvilede Lærerne.

Smerup Skole oprettedes paa Fattiggaarden sidst i 70'erne. Der boede da mange Familier paa Fattiggaarden, og de havde gerne en stor Rigdom af Børn. Det var heller ikke saa bekostelig en Historie at oprette en Skole dér, idet man i Forvejen havde Lokale til Skolebrug, og Læreren lønnedes med 400 kr. aarlig samt Kost og Logi. Skolen søgtes ogsaa af Omegnens Børn, saa den ofte havde et stort Børnetal. Her virkede bl.a. lærer Tilly fra 1886-91 (han kom derfra til Hørsted), endvidere fra 1891-93 Lærer Hansen, senere Flynder. Derefter kom M. Riis, der 1901 flyttede til den ny Skole, der byggedes lidt Øst for Fattiggaarden. Efter hans Død 1929 ansattes den nuværende Lærer C. C. Madsen, i Embedet.

Hvidbjerg Stationsskole er fra 1907. Denne Skole er ikke gammel af Aar, men den staa ogsaa som Afløser for langt ældre Skoler. Den ældste Skole har ligget i Egebjerg, omtrent paa samme Plads, hvor den senere Egebjerg Forskole byggedes. Den flyttedes saa til Helligkilde, hvorfra den igen 1907 flyttedes ind Syd for Hvidbjerg Stationsby. Samtidig byggedes en Forskole i Egebjerg, der 1934 flyttedes ind Øst for Stationsbyen. Skolen blev en 5-klasset Skole.

Som allerede nævnt var der for ca. hund-

rede Aar siden ansat en Lærer Schou ved Helligkilde Skole, der allerede paa dette Tidspunkt var flyttet fra Egebjerg. 1879 ansattes Lærer Obbekjær ved Skolen. Han flyttede 1907 med til Stationskolen og virkede her til sin Død 1921. Derefter ansattes J. Grusgaard, der nu flytter med til Centralskolen. Samtidig med Stations skolens Oprettelse ansattes en Andenlærer. Her virkede Lærer Johnsen og fra 1909-13 A. Dahlgaard. Derefter kom M. Støttrup, der var ansat fra 1913 til sin Død 1935. Han efterfulgtes af den nuværende Lærer, H. Vestergaard.

Forskolen har saa at sige kun haft een Lærerinde, Frk. Larsen, der ansattes 1909. Hun flyttede 1934 med til Hvidbjerg og begynder nu det tredje Sted inden for samme Skolekreds.

Centralskolens Distrikt er saaledes en Del af Kommunen, hvor der i Aarenes Løb er sket adskillige Forandringer med Hensyn til Skolevæsenet. Med den nye Centralskole skulde Skoleforholdene nu være ordnede, saa de kan gælde Slægtled frem i Tiden. Tilbage staa Barslev og Lyngs Skoler, der saa vidt vides ikke har ligget andre Steder end paa deres nuværende Pladser, idet Skolen i Lyngs, der byggedes 1900, blev lagt i umiddelbar Nærhed af den gamle Skole. Begge Steder mangler endnu Moderniseringer og Indretningen efter Skoleloven, der dog i Undervisningen til dels er gennemført; men begge Skolerne staa paa Sogneraadets Program og venter kun paa, at normale Tider forhaabentlig snart gør det muligt at tilvejebringe Ordningen af Kommunens samlede Skolevæsen, hvad de ydre Rammer angaar.

Thisted Amts Tidende 18. juni 1940

Hvidbjerg Centralskoles Indvielse.

En smuk og festlig Højtidelighed med mange Lovord om det nye, moderne Skolekompleks.

Den nye Centralskole i Hvidbjerg indvi- edes i Gaar Eftermiddag. Thyholm modtog de indbudte Gæster i sin fagreste lysegrønne Sommerpragt, og der var almindelig Enighed om, at Skolen falder godt ind i den tiltalende Naturramme. Med sine røde, venlige Fløje staa Skolen som et smukt og imponerende Mo-

nument for, hvad Hvidbjerg-Lyngs Kommune - ganske vist med betydelige Ofre - har kunnet naa paa Skolens Omraade. I Modsætning til saa mange andre moderne Skolekomplekser virker den nye Centralskole som sand og naturlig dansk Bygningskunst, og Gæsterne delte ganske Beboernes egen Glæde over den

smukke Skole.

Blandt de indbudte Gæster var Amtsskoledirektionen med Amtmand Egedorf i Spidsen, Amtsskolekonsulenten, Skolekommission, Lærere inden for Kommunen, Arkitekt og samtlige Haandværkere, der har været beskæftiget ved Skolen.

Gæsterne samledes kl. 14 paa Skolen. Arkitekt Foged og Lærer Grusgaard viste rundt. De store, lyse Skolerum og Korridorer, de praktiske og moderne indrettede Specialafdelinger, Sløjdlokaler og Skolekøkken, Gymnastiksal og Baderum, de lyse, festlige Farver - alt dette skabte i Forening et Helhedsindtryk, der udløste mange anerkendende Ord fra de fremmødte Autoriteter. Selve Indvielseshøjtideligheden forgik i Gymnastiksalen.

En Skoleordning, der er præget af Enighed.

Pastor Hermansen indledede Indvielseshøjtideligheden med en kort Andagt, hvorunder han udtalte Haabet om, at den unge Slægt, der skal undervises i den nye Skole, maa blive præget af Guds-frygt.

Sogneraadsformand Poul Poulsen bød Velkommen til de indbudte Gæster. En særlig Velkomst rettede han til Amtsskoledirektionen. Det er med en mørk Baggrund, vi er samlet til denne Skoles Indvielse, og saa er der maaske endda Grund til at glædes over, at vi i det hele taget kan samles. Sogneraadsformanden redegjorde derefter nærmere for Skoleordningen i Kommunen. Om det er den rette Ordning, vi har truffet, kan der være delte Meninger om, men en hvilken som helst anden Ordning vilde ogsaa være kostbar, og jeg tror, at der nu bliver Ro om Skolesagen her i Distriktet. Lyngs og Barslev Skoledistrikter faar Lov til at beholde deres Skoler som 3-klassede, og naar Tiden bliver dertil, vil Ordningen i disse to Distrikter blive gennemført efter Lovens Krav. Den trufne Ordning er anbefalet af Lærerraad og Skolekommission og enstemmigt vedtaget i Sogneraadet, saa dette kunde jo tyde paa, at vi har truffet noget af det rigtige. De samlede Byggeomkostninger vil blive paa ca. 200,000 kr.

Jeg er tryk ved at overgive denne smukke Skole til Lærerne i Distriktet, fortsatte Sogneraadsformanden, for jeg ved, at de vil overvaage, at den gode Aand og Tone bliver overholdt, og jeg vil udtale Haabet om, at denne Skole altid maa være et godt Grosted for de unge i Kommunen.

Amtmand Egedorfs Indvielsestale

Amtmand Egedorf indledede sin Indvi-

elsestale med at udtrykke sin Glæde over Indbydelsen. Jeg tror at kunne sige, at vi paa Forhaand er mødt med Forventninger, idet hele Amtsskoledirektionen er til Stede. Det smukke Resultat af Byggeovervejelserne er kun naaet ved et godt Samarbejde mellem alle gode Kræfter. Befolkningen hernede har lagt en uhyre Interesse for Dagen, og der er gjort et stort Arbejde af Sogneraad og Skolekommission, ligesom ogsaa Amtsskoledirektionen har været meget velvilligt indstillet. Siden den nye Skolelov blev gennemført, har der rundt om i Landet været en voksende Interesse efter at faa Loven udnyttet mest praktisk og samtidig med fornøden Hensyntagen til det økonomisk forsvarlige. Et Folks Kultur er afhængig af de Kundskaber og den Dannelse, som bibringes hvert enkelt Barn i Skoleaarene, og i vore Dage lægges der afgørende Vægt paa en god og alsidig Undervisning, som er egnet til at bygge videre paa ude i Livet, hvor Kampen for Tilværelsen skal tages op. Det gælder om, at Undervisningen er tilrettelagt saaledes, at Ungdommen har de bedste Betingelser for at faa praktisk udbytte ved senere Deltagelse i Ungdomsundervisningen.

Der er efterhaanden opført en Del nye Skoler i Thisted Amt, og det gælder for dem alle, at de er helt igennem udmærkede, tilpasset efter de lokale Krav og opført med sund økonomisk Basis. Jeg kunde tænke mig, at man her i Sognet har set hen til denne Dag med Forventning. Man har nu faaet en Centralskoleordning, men lad os derfor ikke glemme de nu nedlagte Skoler og hvad der deri er udrettet af godt og stort. Jeg vil udtale Haabet og Ønsket om, at Befolkningen i de to Distrikter, der endnu er tilbage i Kommunen, maa faa deres Ønsker paa Skolens Omraade gennemført inden for en rimelig Tid.

Det er ikke altid let at forene teknisk Snilde med Naturens Skønhed, men her er det lykkedes paa en ualmindelig god Maade, som baade Arkitekt og Haandværkere har stor Ære af. Der er skabt gode Rammer for det indre Liv i Skolen, og saa vidt jeg har forstaaet, er der ogsaa tænkt paa mere end Øjeblikkets Krav, idet der er afsat Lokaler til en kommende Tandklinik. Jeg synes, at man med Rette kan sige, at den nye Skolelov kan være stolt af dette Barn af Loven.

Naturligvis kan men spørge, hvad Milli-

onpaladser nytter, hvis det indre Liv i Skolen ikke er i Oden, men paa den anden Side vil smukke, lyse Lokaler virke inciterende og højnende. Der er noget opløftende ved at se saa smukke Lokaler som her, og der er Grund til at sige hjertelig Tillykke til alle, der har haft med Arbejdet at gøre.

Amtmanden rettede paa Skoledirektionens Vegne denne Tak til Sogneraadet, Skolekommissionen, Lærer Grusgaard og Skolens øvrige Lærerkrafter og sluttede med at udtale Ønsket om, at den Gerning, der skal udføres, maa være præget af Samarbejde og Fællesskabets Aand, og at der foruden at give Børnene gode Kundskaber ogsaa maa blive lagt vægt paa at give dem en god Karakter.

Efter Indvielseshøjtideligheden samledes de indbudte Gæster til

Kaffebord paa Hvidbjerg Kro,

hvor der i en lang Række Taler blev givet Udtryk for gode Ønsker over for den nye Centralskole og den Gerning, der skal øves her i de kommende Aar.

Amtsprovst Garnæs-Hansen, Tødsø, indledede Sammenkomsten med at udtale Haabet om, at Ungdommen i Skolen maatte faa en god Ankergrund, der kan holde dem fast under Livets Omskiftelser. Det er i Hjemmene, denne Grund skal lægges, og de fleste Mennesker har uhyre meget at sige deres Hjem Tak for. Der har været Tanker fremme om, at den danske Folkeskole ogsaa skulde tage sig af Hjemmenes opdragende Gerning, med andre Ord omdannes til en slags Børnehjem. Saadanne Tanker og Planer kan formodentlig ikke slaa Rod i danske Sind. Skolens Opgave maa ogsaa fremtidig være den at være Hjemmenes gode Hjælper ved Børnenes Opdragelse. Der er naturligvis ogsaa Hjem, hvor der tages letsindigt paa Opdragelsen, og her kan der siges en oprigtig Tak til den danske Folkeskole, fordi den trods store Vanskeligheder dog lærte mange Børn fra saadanne Hjem at tro paa, at der baade er Kærlighed og en Gud til i Verden.

Amtsprovsten sluttede med at udtale Ønsket om, at Evnen til at give Børnene maa følge Skolen, saaledes at de her faar en Ankergrund, der kan holde over for Livets Storme.

Gode Kundskaber og en god Karakter.

Amtsskolekonsulent Mejlgaard fremhævede, at den gennemførte Ordning er ensbetydende med en Centralisation, og der er Grund til at give Beboerne i Smørum og Nr. Hvidbjerg en Kompliment, fordi de viste sig saa forstaaende, at de kunde ofre deres egne Skoler. Forholdene her var saadan, at den nu gennemførte Ordning maatte træffes, men de nedlagte Skole falder med Ære. Det har været herligt at komme til Hvidbjerg By og være med i Arbejdet. Tidligere vidste jeg ikke stort andet om Hvidbjerg, end at det var den By, hvor man plejede at slaa Biskopper ihjel - det er ganske vist for mange Hundrede Aar siden - nu véd jeg, at den er Hovedstaden paa Thyholm, og jeg ventede ogsaa, at man her vilde tage den Stilling over for Skolespørgsmaalet, som man har gjort. Jeg vil ønske, at Skolen maa naa sit Maal, at give Børnene gode Kundskaber og en god Karakter. Jeg tror, at vi Lærere i Fremtiden skal mere ind paa det karakterdannende, og vi har jo rige Kilder, vor kristne Kultur, vort gamle Folkeliv, vore herlige Sange og Salmer at øse af.

Sogneraadetsformand Poul Poulsen talte for Arkitekt Foged og Haandværkerne. Jeg véd, at Ministeriet har sat overordentlig stor Pris paa Fogeds Udkast til Hvidbjerg Skole. Det tyder paa, at det er udmærket Arbejde. Haandværkerne skal have Tak for det udmærkede 1. Kl.s Arbejde, der er udført. Det er sagt fra mange Sider, at det er godt Arbejde, der er lavet ved Hvidbjerg Skole.

Imponeret og duperet.

Amtsraadsmedlem P. Eriksen, Søvang, udtalte, at man maatte blive baade imponeret og duperet over en saadan Skole, der ikke alene opfylder Lovens øjeblikkelige Krav, men mere til. Der har været en rivende Udvikling med stærkt voksende Krav paa Skolens Omraade, - Ofteferviljen er fulgt med, og det er kun godt. Men Tilegnelse af Kundskaber er ikke Skolens eneste Opgave. Opdragelse i Samarbejde med Hjemmene staar for mig som noget meget vigtigt, og vil udtale Ønsket om, at de Lærere, som kommer til at virke her, maa have Evnen til at føre det Solskin med sig, som glade Mennesker bringer. Saa har de ogsaa Forudsætningerne for at kunne give en god og sund Opdragelse paa kristelig Grund.

Arkitekt Foged fremhævede, at Befolkningen i Hvidbjerg-Lyngs har forstaaet

at sætte dygtige Repræsentanter ind i Kommunalbestyrelsen. Man har løst Opgaverne efterhaanden som de er dukket op, og jeg har kun Grund til at være glad for det Samarbejde, jeg har haft med Sogneraadet og Lærer Grusgaard. Det skyldes ikke mindst Lærer Grusgaards Interesse og Indsigt, at Rammerne er blevet saa gode.

Til Haandværkerne vil jeg sige Tak for godt udført arbejde. Man kunde placere Hvidbjerg Skole hvor som helst i Landet. Den vilde overalt faa det Prædikat, at det var første Klases Arbejde. Man hører ofte, at der ikke kan udføres ordentligt Haandværksarbejde paa Landet, men det passer ikke. Der er paa Landet mange Haandværkere, som fuldt ud staar paa højde med Byernes. Arkitekten sluttede med at ønske Sogneraadet og Skoledistriktet tillykke med Skolen.

Befolkningens Ønsker - ikke vore er gennemført.

Pastor Hermansen udtalte, at saavel Sogneraad som Skolekommission havde været besjælet af den Tanke, at ikke vore egne, men Befolkningens Ønsker skulde gennemføres. Jeg vil paa Skolekommissionens Vegne takke Sogneraadet, fordi det altid har stillet sig overordentlig imødekommende, naar jeg kom paa Befolkningens Vegne med Ønsker, og jeg kan ikke se, at der i Dag er Grund til at angre eller fortryde. Ingen kunde forudse de Forhold, vi har nu, da vi tog fat paa at opføre Skolen, og i Dag kunde ingen tænke sig at foreslaa et saadant Projekt. Det havde været ønskeligt, om vi i Dag kunde have indviet 2 Centralskoler, en for Barslev og Lyngs ogsaa, men Forholdene var ikke afklaret, og det var ikke vor Sag at presse noget igennem, som man ikke følte faldt naturligt for de to Distrikter. Jeg har den Tillid til Sogneraadet, at man i den øvrige Del af Kommunen vil give lige saa gode Skolebetingelser som her.

Det har været Skolekommissionen en Glæde, fortsatte Pastor Hermansen, at der var en naturlig Ledelse ved denne Skole. Ingen var i Tvivl om, hvem der skulde være den nye Skoles Leder, og Lærerne var det heller ikke. Jeg vil ønske Lærer Grusgaard tillykke som Skolens Leder.

Pastor Hermansen sluttede med at complimentere Haandværkerne for den gennemførte Orden, der har hersket paa

Byggepladsen. Det har været saa gennemført, at Folk har talt om det. Vi har i Hvidbjerg faaet et Skolekompleks, vi er stolte af, og paa Skolekommissionens Vegne siger jeg Tak til Sogneraadet samtidig med, at jeg ønsker Lærerne tillykke.

Arkitekt Foged omtalte den gode Orden paa Byggepladsen. Det er i første Række Murerne, der har Æren herfor.

Bygmester Høje-Kristensen, Hurup, takkede Sogneraadet, fordi han havde faaet Murerarbejdet overdraget. Tak til Arkitekt Foged og Lærer Grusgaard for godt samarbejde, og det samme gælder de øvrige Haandværkere, selv om man maaske helst vilde have beholdt Arbejdet hos de lokale Folk.

Tømrermester Poul Raaby, Hvidbjerg, takkede Arkitekt og Haandværkere for godt Samarbejde. Jeg vilde helst, at jeg i Dag udelukkende kunde have rettet denne Tak til lokale Haandværkere, men saadan blev det jo ikke, og jeg vil haabe, at de Mennesker, der har haft Ansvaret, har truffet det rette. Vi syntes egentlig, at vi i Hvidbjerg havde en udmærket Skoleordning i Forvejen. Tak til Lærerkæfterne og Tak til Sogneraadet for Velvilje og Forstaaelse.

Liv og Aand skal herske.

Lærer Grusgaard udtalte, at der havde lydt mange Takkeord, men den varmeste Tak skal komme fra os, der skal virke i den nye Skole. Der har været noget vist vemodigt ved at slutte Arbejdet i den Skole, hvor vi nu har virket i saa mange Aar, selv om der ikke var saa flot og fint. Jeg vil ønske og haabe, at den nye Skole maa blive et Sted, hvor der arbejdes med et bestemt Maal for Øje, og jeg tror, at jeg paa Lærernes Vegne kan sige, at vi er enige om at gaa ind i et ærligt og godt Samarbejde. Ved en Lejlighed som denne kan jeg ikke undgaa at mindes en Mand, der har betydet uhyre meget for den danske Folkeskole, nemlig Kr. Kold. Han var Elev af Gundtvig, men paa Skolens Omraade overgik han sin Læremester. Han gjorde Skolen til et Værksted for Solen, og maatte vi have de samme Principper at arbejde efter. Der findes ikke den danske Lærer, som ikke staar i evig Taknemmelighedsgæld til ham. Det skal være vort Maal, fortsatte Lærer Grusgaard, at gøre Skolen personlig, saa det bliver Liv og Aand, der

hersker derinde. Vi vil prøve paa at faa Børnene til at arbejde, for alt det andet, Styrkelse af Viljen og Karakterdannelsen, kommer dermed. Men skal det lykkes, maa der være et nært Samarbejde mellem Hjem og Skole, baseret paa gensidig Tillid og Sympati - aandeligt Fællesskab. Først da kommer den Velsignelse, som bærer Frugt, og det kendetegnes ved, at Børnene er glade for at gaa i Skole. Intet kan faa Børnene til at holde af deres Skole som Følelsen af, at her kommer de i Arbejde.

Vi glæder os til at begynde paa Arbejdet

deroppe, og kan vi komme dertil, at vi staar med Tillid og Sympati over for hverandre, er meget vundet.

Drejer Jensen takkede paa Borger- og Haandværkerforeningens Vegne for de gode Lokaler til Teknisk Skole. Vi haaber, at det maa give et godt Resultat for Ungdommen.

Amtsraadsmedlem A. Gade takkede paa Hvidbjerg Bys Vegne.

Realskolebestyrer Frede Hansen udtalte, at han havde glædet sig over at se den

nye Skole rejse sig ved Realskolen. Det gode Forhold mellem de to Skolers Lærere har altid været mig til stor Glæde og Opmuntring, og jeg er glad for, at der kommer et endnu nærmere Naboskab. Den Mur, der er rejst mellem Skolerne, er ikke symbolsk. Som Nabo byder jeg Lærer Grusgaard og de øvrige Lærere Velkommen. Jeg venter mig meget af Naboskabet.

Højtideligheden sluttede med "Kongernes Konge" og "Mægtigste Kriste".

Thisted Amts Tidende 20. juni 1940

Undervisningen i Hvidbjerg ny Centralskole

begyndte i Gaar med en lille Festlighed. Børnene samledes i Gymnastiksalen, hvor der blev talt af de forskellige Lærere og af Skolekommissionens Formand, Pastor Hermansen og Sogneraadsformand Poul Poulsen. Derefter blev Børnene vist rundt i Skolen, hvorefter de blev grupperet i de forskellige Klasser, og saa fik de fri resten af Dagen. I Dag er selve Skolearbejdet begyndt.